

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریتها

تعریف دوره :

این دوره عبارت است از کلیه اقداماتی که برای تأمین سلامت روانی آسیب دیدگان در بلایا و فوریتها انجام گرفته تا بتوانند به طور موثر خود را با فشارهای روانی ناشی از سوانح سازگار نمایند و با خانواده و محیط خود ارتباط مناسب برقرار کنند.

هدف دوره:

هدف تربیت افرادی است که پس از طی این آموزشها قادر باشند اقدامات لازم و ضروری را برای تأمین سلامت روانی آسیب دیدگان سوانح به نحو احسن و با رعایت کلیه اصول و آموزشهای روز دنیا انجام دهند.

اهمیت دوره و ضرورت:

تربیت افرادی است که پس از طی این آموزشها قادر باشند اقدامات لازم و ضروری را برای تأمین سلامت روانی آسیب دیدگان در بلایا و فوریتها (بازماندگان سوانح) به نحو احسن و با رعایت کلیه اصول و آموزشهای روز دنیا انجام دهند.

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریت ها

جدول ساختار دروس و نحوه اجرای تک پودمان حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریت ها

توضیحات (دروس پیش نیاز)	ساعت			نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
	۲۶	-	۲۶	اصول روانشناسی	۱
اصول روانشناسی	۲۵	۹	۱۶	بهداشت روانی در بلایا و فوریت ها	۲
بهداشت روانی در بلایا و فوریت ها	۲۵	۹	۱۶	جامعه شناسی سوانح (فاجعه)	۳
جامعه شناسی سوانح	۲۵	۹	۱۶	پیامدهای روانی و اجتماعی سوانح	۴
پیامدهای روانی و اجتماعی سوانح	۸۲	۶۶	۱۶	اقدامات روانشناختی در بلایا و فوریت ها	۵
	۱۸۳	۹۳	۹۰	جمع کل	

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریت ها

نام درس : اصول روانشناسی			نظری	عملی
			۲۶	-
ساعت				
<p>هدف از درس:</p> <p>- آشنایی با تعاریف و مفاهیم روانشناسی</p> <p>- آشنایی با روانشناسی بازی و اصول آن</p> <p>- آشنایی با روانشناسی احساس و ادراک</p> <p>- آشنایی با روانشناسی رشد و اصول آن</p> <p>- آشنایی با روانشناسی تغییر و اصلاح و اصول آن</p> <p>- آشنایی با روانشناسی سلامت و پویایی و اصول آن</p>				
ردیف	رئوس مطالب و ریز محتوا		زمان آموزش (ساعت)	
	رئوس مطالب	ریز محتوا	نظری	عملی
۱	آشنایی با اصول روانشناسی	کلیات و تعاریف روانشناسی	۱	-
		روانشناسی عمومی	۳	-
		روانشناسی بالینی	۲	-
		روانشناسی احساس و ادراک	۲	-
		روانشناسی بازی	۳	-
		روانشناسی رشد	۳	-
		روانشناسی سلامت	۳	-
		روانشناسی پویایی گروه	۳	-
		روانشناسی تغییر و اصلاح رفتار	۳	-
		روانشناسی اجتماعی	۳	-
		جمع کل	۲۶	-
<p>منبع درسی :</p> <p>۱- محمدی، روانشناسی رشد گلبرگ</p> <p>۲- سادوک و کایلان، روانشناسی بالینی</p> <p>۳- شفیع آبادی، تغییرات رفتاری</p> <p>۴- دکتر ترخان، روانشناسی احساس و ادراک</p> <p>۵- نجاریان، فرید براتی سده، روانشناسی فاجعه</p> <p>۶- کمک های اولیه روان شناختی و سایر حمایت های انساندوستانه، انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال</p> <p>ایران، سال ۱۳۸۹</p>				

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریتها

نام درس : بهداشت روانی در بلایا و فوریتها			
عملی	نظری		
۹	۱۶	ساعت	
پیش نیاز: اصول روانشناسی			
هدف از درس:			
<p>- آشنایی با تعاریف و مفاهیم روانشناسی و بهداشت روانی</p> <p>- آشنایی با استرس، ناکامی، تعارض</p> <p>- آشنایی با مکانیزمهای دفاعی در کاهش استرس</p> <p>- آشنایی با بهداشت روانی در محیط کار</p> <p>- آشنایی با شخصیت و اختلالات شخصیتی</p> <p>- آشنایی با بیماریهای روانی</p>			
زمان آموزش (ساعت)	رئوس مطالب و ریز محتوا		ردیف
عملی	نظری	ریز محتوا	
-	۱	کلیات و تعاریف روانشناسی و بهداشت روانی	بهداشت روانی در بلایا و فوریتها ۲
-	۲	بهداشت روانی و اهداف و اصول آن	
۱	۲	استرس و راه های مقابله ای؛ ناکامی، تعارض، انواع تعارض؛ شخصیت و استرس	
۱	۲	نقش مکانیزمهای دفاعی در کاهش استرس و سایر راههای کاهش اثرات استرس	
۱	۱	بهداشت روانی در محیط کاری و شیوههای مقابله با استرس در محیط کاری	
۱	۱	بهداشت روانی در محیط خانواده، شرایط و عوامل موثر بر آن	
۱	۱	ارتباط، فرآیند ارتباط و نقش ارتباط موثر در زندگی اجتماعی و حرفه ای	
۱	۱	شخصیت و اختلالات شخصیتی	
۱	۲	شناخت بیماریهای خفیف روانی (نوروزها)	
۱	۱	شناخت بیماریهای شدید روانی (بسیکوزها)	
۱	۲	اختلالات روان تنی	
۹	۱۶	جمع کل	
منبع درسی :			
<p>۱- سوری احمد . روانشناسی و بهداشت</p> <p>۲- سادوک و کایلان. روانشناسی بالینی</p> <p>۳- شفیق آبادی. تغییرات رفتاری</p> <p>۴- نجاریان، براتی سده فرید. روانشناسی فاجعه</p>			

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریت ها

نام درس : جامعه شناسی سوانح (فاجعه)		پیش نیاز: بهداشت روانی در بلایا و فوریت ها	
عملی	نظری	ساعت	
۹	۱۶		
هدف از درس:			
- آشنایی با تعاریف و مفاهیم روانشناسی		- آشنایی با روانشناسی رشد و اصول آن	
- آشنایی با روانشناسی بازی و اصول آن		- آشنایی با روانشناسی تغییر و اصلاح و اصول آن	
- آشنایی با روانشناسی احساس و ادراک		- آشنایی با روانشناسی سلامت و پویایی و اصول آن	
زمان آموزش (ساعت)		رئوس مطالب و ریز محتوا	
عملی	نظری	ریز محتوا	رئوس مطالب
-	۱	کلیات و تعاریف جامعه شناسی و جامعه شناختی فاجعه	جامعه شناسی سوانح (فاجعه)
-	۲	بینش فاجعه شناختی	
-	۲	نمونه های تحلیل جامعه شناختی	
-	۱	نقدهای جامعه شناسانه	
-	۱	جامعه شناسی فاجعه (سوانح و فاجعه ها)	
-	۲	مفهوم شناسی و گونه شناسی سوانح (فاجعه)	
-	۱	دیدگاه های نظری درباره سوانح (رویکردهای متعارف، رویکردهای متمرکز و غیر متمرکز)	
-	۱	واکنش های نهادین و جمعی به سوانح	
-	۲	سوانح (فاجعه) در ایران	
-	۱	شناخت اجتماع سازمانی مدیریت سوانح در ایران	
-	۱	نقش مشارکت های مردمی در مدیریت سوانح	
۹	۱	بررسی مشارکت های امدادی در سوانح ایران (مطالعات عملی و موردی)	
۹	۱۶	جمع کل	

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریتها

منبع درسی :

- ۱- زنجانی زاده هما(مترجم). مقدمه ای بر جامعه شناسی عمومی سازمان اجتماعی. انتشارات سمت
- ۲- بروس کوئن. توسلی غلامعباس ، فاضل رضا (مترجمین). انتشارات سمت
- ۳- عنبری موسی. جامعه شناسی فاجعه
- ۴- مارک تامینگ، مارک میکلو، سری سویدی. عبداللهی احمد (مترجم). جامعه شناسی بیماری های روانی

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریت‌ها

نام درس : پیامدهای روانی و اجتماعی سوانح			عملی	نظری	ساعت
پیش نیاز : جامعه شناسی سوانح					
هدف از درس:					
- آشنایی با تعاریف و مفاهیم روانی و اجتماعی					
- آشنایی با واکنش‌های روانی مختلف افراد در سوانح					
- شناخت مراحل واکنش‌های روانی افراد					
ردیف	رئوس مطالب و ریز محتوا		زمان آموزش (ساعت)		
	رئوس مطالب	ریز محتوا	عملی	نظری	
۴	پیامدهای روانی و اجتماعی سوانح	کلیات و تعاریف حمایت روانی اجتماعی در سوانح	-	۱	
		سوانح زنجیره ای (مخاطرات ثانویه ناشی از بلایا)	-	۲	
		شرح وظایف امدادگر حمایت روانی و اجتماعی در سوانح	۱	۲	
		سوانح و بهداشت روانی	-	۱	
		سوانح و انواع آن	-	۱	
		فاجعه شناسی و ارتباط آن با علم روانشناسی	-	۱	
		تأثیر سوانح بر جنبه‌های روانی انسان و روش‌های کنترل آن	-	۱	
		واکنش روانی افراد و عوامل خطر زا	-	۱	
		مراحل واکنش روانی به بلایا	۲	۱	
		تأثیرات اجتماعی بلایا	-	۱	
		قربانیان و بلایای ثانویه	-	۱	
		اثرات تاخیری بلایا	-	۱	
		پیامدهای روانی و اجتماعی سوانح	۶	۲	
		جمع کل	۹	۱۶	
منبع درسی :					
۱- پورحیدری غلامرضا ، موسوی اشرف سادات ، ابویان زیبا . آمادگی برای مقابله با سوانح و مخاطرات طبیعی و انسان ساخت. انتشارات ناصحی					
۲- نجاریان، براتی سده فرید. روانشناسی فاجعه					
۳- کمکهای اولیه روان شناختی و سایر حمایت های انساندوستانه. انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران					
. سال ۱۳۸۹					

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریت ها

نام درس : اقدامات روانشناختی در بلایا و فوریت ها			
عملی	نظری	ساعت	
۶۶	۱۶		
پیش نیاز: پیامدهای روانی و اجتماعی سوانح			
هدف از درس:			
- آشنایی با تعاریف و مفاهیم واکنش های روانی			
- شناخت مدیریت استرس			
- آشنایی با واکنش های روانی افراد مختلف در سوانح			
- شناخت اقدامات مختلف در مراحل مختلف واکنش های روانی			
زمان آموزش (ساعت)	رئوس مطالب و ریز محتوا		نوع
	عملی	نظری	
		رئوس مطالب	۵
-	۱	کلیات و تعاریف واکنش های روانی	
-	۰/۵	شیوع اثرات روان شناختی	
-	۰/۵	عوامل موثر بر آسیب پذیری روانی در سوانح	
-	۱	انواع واکنش روانی افراد	
۲	۱	واکنش های روانی و اختلالات روانی شایع پس از وقوع سانحه (کوتاه مدت و بلندمدت)	
۲	۱	مدیریت استرس	
۲	۱	کمک های اولیه روانشناختی در بلایا	
۲	۱	اصول، روش ها و فنون مربوط به مداخلات روانی - اجتماعی در بلایا	
۲	۰/۵	اقدامات لازم در مورد واکنش های فاز شوک	
۲	۰/۵	اقدامات لازم در مورد فاز واکنش و فاز انطباق	
۲	۰/۵	اقدامات لازم در مورد واکنش فاز بازیابی و اصلاح	
۲	۰/۵	بررسی فنون مداخله روانی - اجتماعی در سوانح	
-	۰/۵	گروه های آسیب پذیر	
۲	۰/۵	علائم و آثار بلایا در کودکان و حمایت های روانی اجتماعی آنان	
۲	۰/۵	اثرات بلایا بر روی کارکنان امداد و نجات	
۲	۰/۵	فشار های روانی بر روی مدیران	
۲	۱	شیوه های تشخیص گروه هدف	
۲	۰/۵	مسائل تشخیصی	
۲	۰/۵	مسائل بین فرهنگی	

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریتها

۱	۰/۵	داغدیدگی، سوگ و واکنش های داغدیدگی
۱	۱	آیین نامه های سوگواری
۲	۱	بیماری های طبی یا روان پزشکی همراه داغدیدگی
۲	۰/۵	مکانیسم های دفاعی در مقابله با سوانح و بلایا
۱۰	-	کار عملی تمرین برقراری ارتباط با مصدوم بصورت مطالعه موردی با توجه به اختلال های رایج در سوانح و بلایا (از طریق ایفای نقش / بحث گروهی با هدایت مدرس دوره)
۱۰	-	کار عملی کارگاه بازی درمانی
۱۲	-	کارگاه آموزشی ریلکسیشن برای امدادگران و آموزش امدادگران برای آسیب دیدگان
۶۶	۱۶	جمع کل

منبع درسی :

درس واکنش روانی افراد:

- ۱- باقری عباسعلی ، یزدی سید عباس. حمایت ها و کمک های اولیه روانشناختی در سوانح و بلایا. انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران. سال ۱۳۸۹
- ۲- باقری عباسعلی ، یزدی سید عباس ، کافی سعیده. کمک های اولیه روانشناختی و سایر حمایت های انساندوستانه. انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران. سال ۱۳۸۲
- ۳- گنجی حمزه ، روانشناسی عمومی

درس اثرات بلایا بر روی گروههای ویژه:

- ۱- باقری عباسعلی ، یزدی سید عباس. مقابله با بلایا. انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران. چاپ اول : سال ۱۳۸۲
- ۲- خیراتی لیلا ، زیر نظر دکتر جواد محمودی قرائی. پیامدهای روانشناختی رویدادهای طبیعی و تکنیک های حمایت از آسیب دیدگان، ناشر: انتشارات دپیزش. چاپ اول : سال ۱۳۸۴
- ۳- صلاتی فر. بهداشت روانی

درس سنجش و ارزیابی اثرات بلایا:

- ۱- احمدی خدابخش. اصول و فنون مداخله روانشناختی در سوانح. ناشر: انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران . سال ۱۳۸۴
- ۲- خیراتی لیلا ، زیر نظر دکتر جواد محمودی قرائی. پیامدهای روانشناختی رویدادهای طبیعی و تکنیک های حمایت از آسیب دیدگان، ناشر: انتشارات دپیزش. چاپ اول : سال ۱۳۸۴

مشخصات کلی برنامه و سر فصل تک پودمانی

حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا و فوریتها

۳- نجاریان، براتی سده فرید . روانشناسی فاجعه

درس سوگ و داغدیدگی:

۱- باقری عباسعلی ، یزدی سیدعباس. حمایتها و کمکهای اولیه روانشناختی در سوانح و بلایا. انتشارات موسسه آموزش عالی

علمی کاربردی هلال ایران. سال ۱۳۸۹

۲- گنجی حمزه . روانشناسی عمومی

۳- نجاریان، براتی سده فرید . روانشناسی فاجعه